

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

МАУП

Кафедра Правознавство

Затверджено
Директор Північноукраїнського
інституту імені Героїв Крут
Віталій ГОЛЕЦЬ
" 28 " 08 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Правознавство
Протокол № 1 від 26 __08__2025 р.
Завідувач кафедри
Олександр ПАТЛАЧУК
Олександр ПАТЛАЧУК

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо підготовки та оформлення курсових робіт з дисципліни
ФІНАНСОВЕ ПРАВО**

Статус дисципліни: обов'язкова дисципліна професійної підготовки
Галузь знань: 08 Право
Спеціальність: 081 Право
Освітня програма: «Право»

Форма навчання: денна, заочна; Курс 3 (бакалавр); Семестр: 5
Обсяг в кредитах ЄКТС/всього годин 3/90 за навчальним планом

Методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення курсових робіт з дисципліни «Фінансове право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право» / Укладач: Рябченко М.С. Чернігів: Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2025. 27 с.

Містять загальні вимоги і структуру курсової роботи, методичні вказівки до виконання основних розділів роботи, оформлення списку літератури, додатків. Приведено критерії оцінки курсової роботи.

Укладач:

к.ю.н., доцент кафедри М.С. Рябченко

Рецензент:

д.ю.н., проф. Л.В. Бантуш

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
1. Загальні вказівки до написання курсової роботи.....	5
2. Рекомендована тематика курсової роботи.....	12
3. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	14
4. Порядок подання на перевірку, оцінювання і захист курсової роботи.....	20
5. Список рекомендованої літератури.....	22
Додаток А. Титульний аркуш курсової роботи.....	28
Додаток Б. Завдання на виконання курсової роботи.....	29
Додаток В. Зразок оформлення змісту курсової роботи.....	30

Пояснювальна записка

Методичні вказівки призначені для надання рекомендацій здобувачам у виконанні курсової роботи з дисципліни «Фінансове право» згідно до чинних стандартів України і містять основні вимоги щодо змісту та оформлення, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Методичні вказівки розроблено згідно з:

Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;

Положенням про організацію освітнього процесу в Північноукраїнському інституті імені Героїв Крут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»;

Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Курсова робота – це вид наукової роботи, що передбачає самостійне дослідження здобувачами вищої освіти актуальних проблем і теоретичне їх викладення відповідно до вимог щодо оформлення результатів наукових досліджень. Курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Теми курсових робіт пропонуються здобувачам відповідно до наукової тематики кафедри, з урахуванням наукових інтересів здобувачів. Тематика тісно кореспондується з конкретною навчальною дисципліною, вивчення якої передбачає написання курсової роботи. Орієнтовний перелік тем з кожної дисципліни, відповідно до навчального плану, затверджується на засіданні кафедри на початку навчального року.

Написання курсової роботи допомагає здобувачу систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни і виявити здатність самостійно осмислювати проблему, займатися відбором, аналізом та інтерпретацією джерел, обґрунтовувати власну думку, формулювати висновки та пропозиції.

Виконання курсової роботи є першим кроком ознайомлення здобувача

вищої освіти з науковим дослідженням, а тому успішне її написання залежить від чіткого дотримання основних вимог до наукового рівня таких робіт, їх змісту, структури, стилю викладу матеріалу, а також оформлення. Виконання здобувачем зазначених вимог формує в нього навички до проведення самостійного наукового дослідження.

1. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні методичні рекомендації

Перед початком виконання курсової роботи здобувач ознайомлюється із основними вимогами щодо її підготовки, написання та оформлення. Кожний етап виконання роботи рекомендується узгоджувати з науковим керівником.

Незалежно від обраної теми, структура курсової роботи має бути такою:

титульний аркуш (Додаток А);

завдання на виконання курсової роботи (Додаток Б);

зміст (Додаток В);

вступ;

основна частина (три розділи, які містять підрозділи, що розкривають теорію питання та досвід практичної роботи);

висновки;

список використаної літератури;

додатки.

Кожний структурний елемент повинен починатися з нової сторінки.

Курсова робота не може бути переказом написаного в літературі, або описом простого спостереження. Якість курсової роботи повинна бути такою, щоб після захисту цієї роботи, усі бажаючі мали змогу використати її результати, як певний методичний посібник.

Курсова робота повинна відповідати таким основним вимогам:

актуальність теми, відповідність її сучасному стану управлінської науки, практичним завданням сфери підприємництва;

достатній теоретичний рівень. Ця вимога означає, що здобувач має достатньо повно розкрити основні поняття і терміни, що стосуються проблеми курсової роботи, включити тільки об'єктивні факти і реальні практичні приклади;

дослідницький характер. У курсовій роботі мають міститись елементи дослідження: вивчення достатньої кількості опублікованих джерел (критичний аналіз монографічних та періодичних видань); формування власної точки зору на проблему, що розглядається; систематизація та аналіз різних думок і підходів;

наявність в роботі достатнього фактичного матеріалу; - практична направленість;

грамотність оформлення – чітка логіка викладу, правильність мовно-стилістичного викладу матеріалу;

правильність та обґрунтованість висновків.

Актуальність теми. В перекладі з латинської актуальність означає важливість, значущість теоретичної концепції або практичного питання, що розглядається. Тому робота може претендувати на деяку ступінь актуальності лише у випадку, якщо обрана тема характеризується новизною, відповідає сучасним потребам розвитку економічної діяльності держави.

Високий теоретичний рівень. Здобувач повинен аналізувати обрану тему на сучасному рівні розвитку науки, тобто використовувати в роботі ті підходи та наукові знання, закони та закономірності, які з позиції сьогодення пояснюють різноманітні явища та події. Крім того, він повинен забезпечити високий теоретичний рівень виконання роботи, тобто розкрити в ній основні поняття та терміни, включати в зміст матеріалу лише об'єктивні факти та реальні приклади.

Дослідницький характер. Бажано прагнути до того, щоб робота містила елементи дослідження, оскільки це розвиває та виховує у здобувачів творче мислення та навички наукового пошуку розв'язання обраної проблеми, дає можливість сформулювати систему аргументів, що захищають обрану тему.

Цьому, значною мірою, сприятиме наявність аналітичного матеріалу або практичний досвід здобувача.

Наявність в роботі достатнього фактичного матеріалу. Досвід показує, що здобувачі часто дотримуються крайніх концепцій: одні включають лише теоретичні концепції, підходи, а інші - викладають (а іноді просто описують) конкретні приклади з життя і діяльності підприємств. Необхідно раціональне поєднання теорії та фактичного матеріалу. Теоретичні положення необхідно обґрунтувати конкретними практичними ситуаціями.

Практична направленість - це істотна і разом з цим складна вимога до роботи. Зміст даної вимоги полягає в тому, щоб тісно пов'язати теоретичні положення з реальною діяльністю суб'єктів правничої діяльності. Якщо в курсовій роботі наведені практичні рекомендації або пропозиції по вдосконаленню існуючого стану законодавства, тоді практична спрямованість обраної теми досягнута.

Грамотність оформлення. Порухення правил цитування, оформлення літератури, стилістичні огріхи - все це знижує якість роботи. Виконання цієї вимоги виховує у здобувача культуру оформлення наукової роботи, яка знадобиться йому в майбутньому у практичній діяльності.

Зміст та деталі курсової роботи завжди потрібно узгоджувати з науковим керівником.

Етапи виконання курсової роботи

У написанні курсової роботи виокремлюють такі етапи:

1. Підготовчий етап:

вибір теми та її обґрунтування;

пошук джерел та добір літератури з теми дослідження;

складання попереднього плану роботи й узгодження його з керівником.

2. Робота над текстом:

аналіз та обробка джерел;

виклад основного тексту роботи;

опрацювання висновків;

написання вступу до роботи.

3. Етап оформлення роботи:

складання списку використаних джерел;
оформлення додатків та ілюстративного матеріалу;
технічне оформлення та літературно-стилістичне редагування тексту.

4. Підготовка до захисту та захист курсової роботи:

подання проекту (варіанту) роботи науковому керівникові;
доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника;
попередній захист курсової роботи на кафедрі.

Підготовчий етап роботи над курсовою роботою

Перший етап починається з *вибору теми курсової роботи*, її осмислення та обґрунтування. Тему курсової роботи здобувач вибирає самостійно за допомогою запропонованого кафедрою переліку, з урахуванням проблематики, яка найповніше відповідає його навчально-науковим інтересам і схильностям, керуючись при цьому порадами керівника.

Теми курсових робіт, які пропонує кафедра, не копіюють теми дисциплін, що вивчаються, але мають бути зорієнтовані на мотивацію самостійного творчого наукового дослідження здобувача. Виходячи з того, що курсова робота не зводиться до реферативного огляду джерела чи проблематики, а передбачає наявність дослідних елементів, є сенс формулювати тему таким чином, аби вона передбачала розкриття комплексної проблемної ситуації, аналітичне зіставлення різних концепцій, підходів, напрямів тощо. Затверджені кафедрою теми є орієнтовними: допускається їх уточнення з урахуванням пропозицій наукового керівника та побажань здобувача.

Після означення теми роботи спільно із науковим керівником визначаються межі вивчення теми, окреслюються завдання дослідження.

Наступним кроком є *пошук та вивчення літератури* – ознайомлення з основними науковими джерелами з вибраної теми. (*Під науковими розуміють джерела, що містять результати теоретичних та/або експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятки культури та історичні документи. Наукові джерела можна розділити на такі види: монографія, автореферат, дисертація, збірник наукових праць, матеріали*

наукової конференції, тези доповідей наукової конференції, науково-популярне видання тощо). Роботу над курсовою варто розпочинати у бібліотеці (наприклад, Міжнародного бібліотечно-інформаційного центру ім. Ярослава Мудрого). Можна використовувати також й інші джерела: бібліографічні посібники, прикінцеві списки літератури, виноски й посилання в підручниках, монографіях і словниках тощо, а також покажчики змісту спеціальних фахових періодичних видань.

У пошуку інформації слід керуватися порадами наукового керівника.

Під час джерелознавчих пошуків необхідно зокрема й з'ясувати повноту вивченості вибраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомих істин і більш точно визначити напрями та основні тематичні розділи власного дослідження. Для цього варто ознайомитися насамперед із найновішою літературою з даної теми, опублікованою за останні п'ять років. Крім того, дослідження теми варто починати з узагальнюючих праць, які дадуть змогу охопити проблемне поле дослідження, а потім перейти до більш спеціалізованих матеріалів.

Після аналізу вибраного переліку літературних джерел здобувач уже має певну сформовану думку про напрям свого дослідження і готовий до *складання плану роботи*, який містить назви трьох розділів, як основних змістовних частин курсової.

Зауваження:

- 1) План курсової роботи обов'язково має бути узгоджений з науковим керівником ще до початку роботи над її текстом;
- 2) Найчастіше при визначенні змістовної структури здобувачі звертаються до хронологічного або предметного викладу проблематики.

Робота над текстом курсової роботи

Другий етап – робота над текстом курсової. Насамперед, слід провести *аналіз та обробку вибраних джерел*. Працюючи з науковою літературою та документами, здобувачам необхідно вести конспекти всіх прочитаних джерел задля можливості належним чином оформлювати список літератури до курсової

роботи та цитати в її тексті. Для кожного опрацьованого джерела слід скласти бібліографічний запис; виписувати окремі думки та твердження, які можуть стати цитатами (дослівно, мовою оригіналу).

Під час опрацювання джерел слід постійно пам'ятати, що основною вимогою, яку ставлять перед здобувачами, які працюють над курсовими роботами та займаються науковими дослідженнями, є самостійне і творче їх виконання. Не можна не тільки копіювати значні обсяги інформації з будь-яких джерел, й зловживати цитатами, які лише сполучаються окремими власними фразами. Зазвичай, така робота не може бути оцінена позитивно. Тому цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне.

Цитуючи, слід дотримуватися кількох формальних правил:

цитата має бути дослівною;

цитата не має бути надто довгою (не більше одного-двох речень, що містять у собі закінчену думку);

на одній сторінці роботи не рекомендується розміщати більше двох цитат;

цитата має подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело (див. розділ «Вимоги до оформлення курсової роботи»);

вилучення певних фрагментів цитати, яке має можливість уникнути довгого цитування, позначається трьома крапками: ...;

пояснення, які розкривають зміст цитати, подаються у квадратних дужках із зазначенням ініціалів автора роботи курсивом. Наприклад: [див. нижче. – *A.O.*];

цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом.

Після опрацювання різноманітних джерел та літератури виникає необхідність відокремлення достовірних фактів. *Наукові факти – це одиниця наукового знання та основа будь-якого дослідження, а тому перевірка їх істинності (верифікація) невіддільна від роботи із довідковим апаратом.*

Після встановлення фактів постає завдання осмислення та віднаходження

зв'язків і залежностей між явищами і подіями, а також і порівняння різних підходів до дослідження теми. На цьому етапі створюється власне наукове знання: дослідник намагається осмислити і зіставити наявні факти, порівняти варіації трактування цих фактів, відстежити тенденції і закономірності тощо. Це дає здобувачу можливість реалізувати своє право на власне розуміння феномена чи сюжету, які становлять собою предмет дослідження у курсовій роботі.

Наступним етапом є *виклад основного тексту*. Як правило, матеріалом для більшої його частини виступає перефразовування (переказування) проаналізованих джерел: це означає, що вже на етапі конспектування здобувач починає писати текст своєї праці. Для уникнення **плагіату** слід прагнути передати думку автора як найближче до оригіналу з використанням власної лексики; зокрема, рекомендується виділити основні ідеї, змінити структуру речень, використовувати синоніми або слова з подібним значенням, змінювати форми слів тощо. Узагальнення має можливість одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці. При цьому наприкінці речень обов'язково мають бути посилання на першоджерела.

Проаналізований і систематизований матеріал викладається відповідно до змісту у вигляді окремих розділів і підрозділів. Кожен розділ висвітлює одне питання, а підрозділ або параграф – окрему його частину. Викладати матеріал слід без пропуску логічних ланок, тому, починаючи працювати над розділом, слід зазначити його головну ідею, а також тезу кожного підрозділу. Думки і текст мають бути пов'язані між собою логічно. Весь текст має підпорядковуватися головній ідеї; один висновок не має суперечити іншому, а навпаки, підкріплювати його; крім того, слід дотримуватися послідовності доказів.

Важливим елементом викладу тексту й одним із багатьох чинників, на які зважає комісія при оцінюванні роботи, є правильне і стилістичне оформлення роботи. Насамперед увага звертається на змістовний бік викладу матеріалу: логічність і обґрунтованість, повнота і репрезентативність (тобто, широта використання наукових джерел), загальна грамотність і відповідність стандартам та прийнятим правилам щодо наукових досліджень. Зокрема, при написанні

тексту курсової роботи необхідно дотримуватися наукового стилю викладу та прийнятої термінології, позначень, умовних скорочень і символів. Не рекомендується вживати штампи чи занадто категоричні твердження («Загальновідомо...», «Безперечно...»); вести виклад від першої особи («На мою думку...», «Я спостерігав...», «Я вважаю...»); уникати частих повторень слів чи словосполучень тощо.

Після написання основного тексту курсової роботи слід зайнятись *опрацюванням висновків та написанням вступу*, а також оформленням усього тексту згідно з відповідними вимогами.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Фінансове право як галузь права та його місце в правовій системі.
2. Особливості предмету фінансового права.
3. Метод фінансового права.
4. Напрямки розвитку фінансового права у сучасних умовах.
5. Система та правовий статус органів, що здійснюють публічну фінансову діяльність.
6. Фінансова система держави: правові основи побудови.
7. Ланки фінансової системи та їх правове регулювання.
8. Шляхи реформування фінансової системи України.
9. Місце інституту фінансового контролю в системі фінансового права.
10. Фінансовий контроль: поняття і зміст.
11. Сучасні проблеми та перспективи розвитку фінансового контролю в Україні.
12. Система органів, що здійснюють фінансовий контроль.
13. Права та обов'язки контролюючих суб'єктів.
14. Класифікація фінансового контролю: види, підстави.
15. Державний зовнішній фінансовий контроль.
16. Державний внутрішній фінансовий контроль.
17. Поняття та місце фінансово-правової відповідальності у системі юридичної відповідальності.
18. Підстави фінансово-правової відповідальності.
19. Види фінансово-правової відповідальності.
20. Поняття та місце бюджетного права в системі фінансового права.
21. Бюджетна система України.
22. Особливості та зміст бюджетних правовідносин.
23. Бюджетне законодавство: стан та перспективи розвитку.
24. Бюджет: поняття і значення для функціонування держави.
25. Видатки бюджетів: особливості формування у сучасних умовах.

26. Поняття бюджетного процесу, його зміст і принципи.
27. Учасники бюджетного процесу, їх правовий статус.
28. Стадії бюджетного процесу.
29. Сучасні проблеми бюджетного процесу.
30. Бюджетне регулювання. Місце міжбюджетних відносин в системі бюджетного регулювання.
31. Розмежування видатків між бюджетами.
32. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості: поняття і зміст.
33. Міжбюджетні трансферти: поняття, види і порядок надання.
34. Система цільових державних й місцевих фондів: їх поняття, види та значення.
33. Види і правовий режим централізованих позабюджетних цільових фондів.
34. Напрями вдосконалення функціонування цільових позабюджетних фондів держави.
36. Предмет та метод податкового права.
37. Податкове законодавство: сучасний стан та перспективи розвитку.
38. Податкова система України: проблеми становлення та розвитку.
39. Податковий контроль в Україні: сучасний стан і шляхи вдосконалення.
40. Міжнародне співробітництво у сфері уникнення подвійного оподаткування.
41. Особливості інституту державного кредиту.
42. Сутність та роль державного кредиту. Механізм надання державного кредиту.
43. Форми державного кредиту та підстави класифікації.
44. Поняття державного боргу, його структура та механізм формування.
45. Управління державним боргом. Обслуговування державного боргу України. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави.
46. Правовий режим державних цінних паперів.
47. Поняття, зміст і правові засади банківської діяльності.
48. Фінансово-правовий аспект регулювання банківської діяльності.
49. Напрями та форми регулювання банківської діяльності.
50. Банківське регулювання та банківський нагляд: співвідношення понять.
51. Поняття та зміст валютного регулювання.
52. Правовий режим і зміст валютних операцій.
53. Особливості переміщення валютних цінностей через митний кордон України.
54. Валютний контроль: його види та методи.
55. Правове регулювання банківської системи України
56. Фінансово-правовий статус банківської системи України
57. Правові засади функціонування банківської системи України
58. Національний банк України як елемент банківської системи: правовий статус і повноваження

59. Банківський нагляд і контроль у системі фінансового права України
60. Роль і місце банківської системи в структурі фінансового права України

Здобувач вищої освіти може запропонувати власну тему дослідження, за умови попереднього обговорення з керівником та завідуючим кафедрою.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Очікуваний **обсяг тексту курсової роботи** (без списку використаних джерел і додатків) – **35-40 сторінок**.

Курсову роботу друкують за допомогою комп'ютера на аркушах білого паперу формату А4. При друкуванні тексту роботи необхідно залишати поля таких розмірів: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм. Текст наукової роботи набирається шрифтом з відсічками Times New Roman розміром 14 пунктів з інтервалом 1,5 рядка (29–30 рядків на сторінці), абзацний відступ 1,25 см без додаткових інтервалів між абзацами.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, рисунків, формул у змісті роботи подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, на якому номер сторінки не ставиться. На наступних сторінках номери проставляються у правому верхньому куті сторінки без крапки після цифри.

Заголовок будь-якої зі структурних частин не може знаходитися в кінці аркуша, після нього мають бути принаймні три рядки тексту, що знаходяться на відстані 5 мм від заголовка. Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків, списків позначень та скорочень повинні бути розміщені по центру рядка і написані великими літерами звичайним жирним шрифтом розміром 14 пунктів. Після заголовку пропускається один рядок.

Титульний аркуш є першим елементом будь-якої наукової роботи – курсової, дипломної чи дисертаційної. У курсових роботах зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, інститут, кафедру,

на якій виконана робота, назву роботи, дані про здобувача та наукового керівника, місто та рік подання роботи до захисту.

Зміст відповідає плану роботи. Вказується лише номер початкової сторінки пункту плану.

Вступ. Завдання вступної частини, яка пишеться останньою, – зорієнтувати читача у проблематиці праці, представити тему роботи і дослідницьке завдання, пояснити, чим важливим або цікавим є звернення до конкретної теми, а також змалювати історичний, суспільний чи інтелектуальний контекст, до якого належить явище, що розглядається. Тому вступ має включати в себе такі компоненти: актуальність (чому тема є цікавою для дослідження), ступінь наукової розробки теми (хто досліджував цю проблематику, яких результатів досяг, що залишилось не вивченим), мета дослідження (1 речення), завдання дослідження, об'єкт дослідження (1 речення), предмет дослідження (1 речення), методи дослідження, структура роботи (вступ, кількість розділів, висновки, список джерел та літератури. Рекомендований обсяг вступу – 2–3 сторінки.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів. Завдання розділів основної частини – переконливо довести та проілюструвати головну думку автора. В основній частині автор послідовно викладає факти, аргументи та докази, які він отримав, опрацювавши відповідний масив джерел та літератури. Кожен розділ має починатись з передмови, де актуалізуються завдання дослідження, які будуть вирішені в цьому розділі. Наприкінці розділу потрібно сформулювати висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Рекомендується структурувати основну частину роботи на три розділи. Кожен розділ починається з нового аркуша; розділи позначаються цифрами. Заголовок розділу має бути розміщений у наступному рядку під номером, по центру рядка. Номер розділу ставлять після слова «розділ», після номера крапки не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Розділ поділяється на підрозділи, які, своєю чергою, можуть ділитися на

дрібніші структурні частини. Не бажано, щоб ступенів поділу було більше, ніж чотири. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу крапка не ставиться, наприклад; «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому самому ж рядку йде заголовок підрозділу. Жоден заголовок не може закінчуватися крапкою.

Теоретична частина (10-15 сторінок) виконується на основі вивчення теоретичних положень класиків правової науки, праць вітчизняних і зарубіжних юристів, законодавчих актів, урядових рішень і постанов, методичних розробок з досліджуваної проблеми. Тут подається характеристика теоретичних і методологічних питань досліджуваної проблеми, аналізуються точки зору вітчизняних і зарубіжних вчених-юристів, проводиться їхня критична оцінка й обґрунтування позиції автора курсової роботи. А до зібраних фактів, придатних для узагальнення, пред'являється ряд вимог: повнота, зрівняння, точність, достовірність.

Теоретичним є тільки перший розділ курсової роботи, який складається з окремих підрозділів. Так, у першому підрозділі визначається сутність правової категорії, її місце в системі правових категорій виробництва і взаємозв'язок з ним. В другому - теоретичне і прикладне значення цієї правової категорії, характеризується досягнутий рівень теоретичної розробки і практичного рішення досліджуваної проблеми з зазначенням позитивних моментів і недоліків (з посиланнями на літературні джерела). У третьому підрозділі доцільно розглянути позитивний досвід зарубіжних країн, позначити перспективи подальшого розвитку розглянутої проблеми.

Незважаючи на те, що перший розділ є теоретичним, в ньому необхідно використовувати ілюстрований матеріал у вигляді таблиць, схем, графіків, діаграм.

Перший розділ має бути написаний у проблемному плані. Це означає, що здобувач повинен осмислити певне правове явище, проаналізувати його висвітлення в літературі й виразити своє ставлення до позитивних і негативних

сторін питання.

Аналітико-дослідницьким є другий розділ курсової роботи (до 15-20 сторінок), він повинен містити: а) правову характеристику об'єкта дослідження, на матеріалах якого воно виконується; б) вибір і обґрунтування методів дослідження, що включають організаційний, законодавчо-правовий аспекти; в) аналіз і узагальнення отриманих даних, розрахунки і висновки.

Зміст і кількість підрозділів цього розділу визначаються задачами дослідження. Аналізовані питання повинні не тільки висвітлювати рівень і динаміку показників, що досліджуються, але й встановлювати причинний зв'язок між ними.

Вихідним пунктом правового аналізу є факти. Будь-яке наукове дослідження повинно спиратися на точні, строго перевірені правильно узагальнені факти дійсності. Розділ повинен бути максимально насичений фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми).

Розділ завершується оцінкою отриманих результатів.

Порівняльно-рекомендаційна частина (до 10-15 сторінок) включає розроблення практичних рекомендацій з досліджуваної проблеми або порівняльну характеристику із зарубіжними країнами(використовуючи таблиці, схеми). В порівняльно-рекомендаційній частині, що є третім розділом курсової роботи, здобувач має дати відповіді на проблемні питання обраної теми.

Цей розділ повинен містити обґрунтовані пропозиції, спрямовані на досягнення поставленої мети. Характер і зміст заходів, що пропонуються, повинні базуватися на результатах аналізу, проведеного в третьому розділі курсової роботи.

Порядок посилань на джерела. Посилання в тексті наводять у квадратних дужках, зазначаючи номер джерела за списком літератури та, через кому номер сторінки чи сторінок у ньому (крім випадків, коли посилаються на джерело чи кілька джерел загалом). Наприклад: Вчений Г.О. Ламакін [40] вважав, що..., однак окремі автори [47, с. 64; 51] не поділяють подібну точку зору.; М. Кучерявенко підкреслює, що «бюджетне право є однією з найбільш

структурованих підгалузей фінансового права, яка забезпечує функціонування державної фінансової системи» [12, с. 88]; Проблеми правового регулювання податкових відносин розглядаються у працях [2–5] або [4; 6; 9].

Ілюстрації (за наявності). У курсових роботах слід використовувати лише штрихові ілюстрації. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними підписами. Рисунок, креслення, схеми, графіки, карти слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Рисунок, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках, включаючи до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рисунок 1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

На всі рисунки мають бути посилання в тексті, при цьому слово «рисунок» в тексті пишуть скорочено, наприклад, «...у рис. 1.2».

Таблиці. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери; назви не підкреслюють. Заголовки колонок мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони самостійні. Висота рядків – не менше ніж 8 мм. Колонку з порядковими номерами рядків до таблиці не включають.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті; таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною, а над другою лише, наприклад: «Продовження таблиці 1.2». Таблицю з великою кількістю колонок можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або колонки таблиці

виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не варто. Якщо цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк (-).

На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть повністю, наприклад, «...у таблиці 1.2».

Висновки курсової роботи становлять собою окремий структурний елемент і передбачають стислий виклад результатів проведеного дослідження. У висновках також окреслюються питання, які потребують подальшого дослідження. Не можна викладати в цьому розділі нові факти, ідеї та аргументи, які відсутні в основній частині роботи: висновки – це нагода наголосити на тому, що вже було сказано в основній частині роботи, сформулювати лейтмотив роботи та повторити основну ідею, що становить собою підсумок викладеного в роботі. Обсяг висновків не має перевищувати 1–2 сторінки.

Після висновків у роботі подають **список використаних джерел**. Цей список має містити повний бібліографічний опис будь-яких документів, наукових праць та довідкової літератури, використаних автором у будь-якій формі, із зазначенням авторів, назви, вихідних даних і загальної кількості сторінок (для статей – першої і останньої сторінок). Записи розташовують або за черговістю згадування у тексті курсової роботи (без повторів), або в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних без автора. Авторів, які мають однакові прізвища, записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів; праці одного автора подають за алфавітом перших букв назв його праць. Бібліографічний опис списку використаних джерел у роботі повинен оформлятися з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Додатки. За потреби до додатків доцільно включати таблиці, ілюстрації,

які допомагають кращому сприйняттю матеріалу. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожний такий додаток має починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху малими літерами з першої прописної симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і літера, що позначає додаток. Додатки позначають послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ (єдиний додаток позначають як «Додаток А»).

4. ПОРЯДОК ПОДАННЯ НА ПЕРЕВІРКУ, ОЦІНЮВАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається на перевірку науковому керівнику відповідно до графіку виконання курсових робіт, який складається і затверджується на засіданні кафедри. Перевіривши курсову роботу, керівник пише відгук і допускає роботу до захисту. У разі недотримання вимог щодо змісту та оформлення, курсова робота повертається здобувачу на доопрацювання. Здобувач повинен переробити роботу згідно з зауваженнями керівника і здати її на повторну перевірку (з першим відгуком).

Строки захисту визначаються кафедрою та Навчальною частиною Інституту і доводяться до здобувачів заздалегідь.

Під час захисту здобувач робить виступ на 5–7 хвилин, в якому має висвітлити:

актуальність вибраної теми, мету та завдання роботи;

структуру роботи, використані методи дослідження та основні першоджерела;

зміст ідей та пропозицій автора;

основні висновки за результатами роботи.

Під час доповіді можливе використання демонстраційних матеріалів (таблиць, схем, графіків тощо). Після доповіді здобувач відповідає на запитання членів комісії.

Подання курсових робіт керівникові у дні захисту і пізніше вважається порушенням навчальної дисципліни. Кафедрою встановлюються додаткові дні захисту таких робіт, як дні ліквідації академічної заборгованості.

Курсова робота оцінюється на основі доповіді здобувача з теоретичного питання та результатів розв'язання практичного завдання за 100 бальною системою.

Курсова робота оцінюється згідно з:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/dxusym>
2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyye>

Оцінювання курсових робіт, розподіл балів за курсову роботу відбувається наступним чином:

- 1) до 60 балів – за якість виконання;
- 2) до 30 балів – за захист курсової роботи;
- 3) до 10 балів – за креативність, оригінальність рішень, використання передового досвіду зарубіжних країн тощо.

Критерії оцінювання курсових робіт

Робота, в якій:

зроблено власну оцінку джерел та літератури, використані різноманітні методи дослідження, запропоновано самостійне вирішення проблеми, викладено аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, може бути оцінена на «**відмінно**» (90-100 балів / А).

зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, викладено аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, але є помилки в оформленні, може бути оцінена на «**добре**» (82–89 балів / В).

зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але є проблеми з оформленням роботи та аргументацією висновків, може бути оцінена на «**добре**» (75–81 балів / C).

самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але відсутній аналіз джерел та літератури, допущенні помилки в оформленні роботи, може бути оцінена на «**задовільно**» (68–74 балів / D).

здійснено переказ опублікованих джерел і лише на цій основі розкрито тему, допускається до захисту, але не може бути оцінена вище, ніж оцінкою «**задовільно**» (60–67 балів / E).

виявлено ознаки плагіату, знімається з розгляду, а її авторів виставляється оцінка «**незадовільно**» (35–59 балів / FX).

Не допускаються до захисту роботи, у яких зміст не відповідає вибраній темі; які не відповідають вимогам оформлення курсових робіт; які подані з порушенням термінів їх виконання.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основні джерела:

1. Іванський А. Й. Фінансове право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 484 с.
2. Музика-Стефанчук О. А., Якимчук Н. Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.
3. Податкове право України: підручник / О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків: Право, 2019. 440 с.
4. Фінансове право: підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2022. 432 с.
5. Фінансове право: підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
6. Фінансове право: підручник / О. О. Дмитрик, Є. О. Алісов, Д. А. Кобильнік та ін.; за ред. О. О. Дмитрик. Одеса: Видавництво «Юридика», 2022. 466 с.

Додаткові:

1. Білінський Д.О. Правове регулювання публічної фінансової системи: монографія. Харків: Право, 2017. 296 с.
2. Зайцев О.В. Основи фінансового інструментарію: Підручник. Київ: Вид. Ліра-К, 2016. 406 с.
3. Лещенко Р.М. Фінансово-правове регулювання офшорних механізмів: монографія. Київ. Видавництво Юрінком Інтер, 2018. 316 с.
4. Мацюк В. Я. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України: Науковопрактичний коментар. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 304 с.
5. Овчаренко А.С., Товкун Л.В. Правові аспекти фінансового контролю за використанням коштів публічних фондів та міжнародної допомоги: досвід України. *Наукові статті кафедри фінансового права*. DSpace at NLU, 2024. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/20280/1/Ovcharenko_151-%20157.pdf
6. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ, 2017. 149 с
7. Товкун Л.В., Перепелиця М.О. Правове регулювання електронної комерції та особливості її оподаткування в Україні та світі. *Наукові статті кафедри фінансового права*. DSpace at NLU, 2022. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19367/1/Tovkun_178-182.pdf
8. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г.Б. Тимохова. Київ: Кондор, 2019. 592 с.
9. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях). Київ /А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська/ Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
10. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород: Видавництво Олександрі Гаркуші, 2017. 244 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
5. Офіційний веб портал судової влади в Україні URL: <https://court.gov.ua/>
6. Єдиний реєстр судових рішень в Україні. URL: <https://www.reyestr.court.gov.ua/>
7. Prozorro: система публічних закупівель. URL: <https://prozorro.gov.ua>
8. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок титульного аркушу курсової роботи:

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

Кафедра правознавства

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Фінансове право»

на тему « _____ »

Здобувача (ки) ___ курсу групи _____
(шифр групи)

Галузь знань: _____

Спеціальність:

(ПІБ здобувача)

Керівник:

(посада, вчене звання, науковий ступінь, ПІБ)

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)_____
(підпис) (прізвище та ініціали)_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Чернігів 20__ р.

Завдання на виконання курсової роботи

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

Кафедра Правознавства

ЗАВДАННЯ**на виконання курсової роботи**

Здобувача (ки) _____ курсу, групи _____

ТЕМА КУРСОВОЇ РОБОТИ:_____

Основні питання, які необхідно розкрити в курсовій роботі:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Керівник _____
(П.І.Б.)_____
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

“ _____ ” _____ 20 ____ р.

(підпис керівника)_____
(підпис здобувача)

Зразок оформлення змісту курсової роботи

Тема: «Правове регулювання банківської системи України»

Вступ

- 1. Актуальність теми.*
- 2. Мета і завдання дослідження.*
- 3. Об'єкт і предмет дослідження.*
- 4. Методологія дослідження.*
- 5. Структура роботи.*

Розділ 1. Теоретичні засади банківської системи України

- 1.1. Поняття та структура банківської системи України.
- 1.2. Основні принципи функціонування банківської системи.
- 1.3. Нормативно-правове забезпечення банківської діяльності в Україні.

Розділ 2. Правове регулювання діяльності суб'єктів банківської системи

- 2.1. Правовий статус Національного банку України: функції та повноваження.
- 2.2. Правовий режим діяльності комерційних банків.
- 2.3. Особливості взаємодії банків з державними органами у фінансовій сфері.

Розділ 3. Проблеми та перспективи правового регулювання банківської системи України

- 3.1. Основні проблеми правового регулювання банківської діяльності.
- 3.2. Реформування банківського законодавства України з урахуванням міжнародних стандартів.
- 3.3. Перспективи вдосконалення правового статусу банківської системи України.

Висновки

- 1. Узагальнення результатів дослідження.*
- 2. Формулювання основних висновків та рекомендацій.*

Список використаних джерел

(Оформляється відповідно до стандарту ДСТУ 8302:2015).

Додатки

(За потреби: витяги з законодавства, схеми структури банківської системи, аналітичні таблиці).